

ВЯРНУЦЬ ГЕРОЯЎ З ЗАБЫЦЦА

Якія пытанні абмяркоўваліся на рэспубліканскім семінары з кіраўнікамі грамадскіх пошукавых аб'яднанняў

У семінары ўзялі ўдзел кіраўнікі грамадскіх пошукавых аб'яднанняў (клубаў, груп) нашай краіны, прадстаўнікі Міністэрства абароны, Генеральнай пракуратуры, абласных выканаўчых камітэтаў і горада Мінска, адказныя за арганізацыю работы па ўшанаванні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр войн, супрацоўнікі абласных ваенных камісарыятаў і сталіцы, камандаванне 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна. Удзельнікі мерапрыемства абмеркавалі канкрэтныя дзеянні па кансалідацыі намаганняў дзяржаўных органаў, органаў выканаўчай улады і пошукавікаў грамадскіх арганізацый у рабоце па ўшанаванні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр войн, вызначылі найбліжэйшыя перспектывы развіцця пошукавага руху ў Беларусі, асноўныя кірункі і ўмовы ўзаемадзеяння грамадскіх пошукавых аб'яднанняў (клубаў, груп) з дзяржаўнымі арганізацыямі.

«Усенародны подзвіг — неад'емная частка нацыянальнай ідэі»

Як звярнуў увагу памочнік міністра абароны па ідэалагічнай рабоце ва Узброеных Сілах — начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны Леанід КАСІНСКІ, актуальнасць сустрэчы, якая ўпершыню праводзіцца ў такім фармаце, дыктуе сам час. «Цалкам відавочна, што сёння гісторыя стала заложніцай вялікай палітыкі, дзе барацьба за гістарычную праўду, па сутнасці, з'яўляецца барацьбой за будучыню ўсяго свету, — падкрэсліў генерал-маёр. — Мы бачым, як у многіх заходніх краінах фальсіфікуецца гістарычная праўда аб падзеях Другой сусветнай вайны, масава разбураюцца помнікі савецкім воінам-вызваліцелям, героямі абвешчаюцца каты і забойцы. Усё выглядае так, як быццам не было ніколі прызнаных сусветнай супольнасцю вынікаў Другой сусветнай вайны. У краінах Балтыі, Украіне маршыруюць малойчыкі пад сцягамі дывізіі СС, уладкоўваюцца факельныя шэсці, мацёрныя нацыяналісты без суда і следства спраўляюцца з тымі, хто не дае знесці помнікі воінам Чырвонай Арміі. А тыя, хто шануе памяць аб Вялікай Перамозе, з'яўляюцца ледзь не ворагамі нацыі».

Па словах Леаніда Касінскага, беспрэцэдэнтныя інфармацыйныя атакі і розныя фальсіфікацыі калектываў Захаду накіраваны таксама на разбурэнне гістарычнай памяці беларускіх грамадзян і наданне забыццю злчынстваў, учыненых нацыстамі і іх памагатымі ў дачыненні да беларускага народа. «Падзеі ва Украіне наглядна дэманструюць, як скажэнне і перагляд гістарычнай праўды ў адносінах да падзей Вялікай Айчыннай вайны літаральна за некалькі дзесяцігоддзяў прывялі да татальнай нацыфікацыі ўкраінскай дзяржавы і фактычнай страты незалежнасці Украіны, — тлумачыць ён. — У гэтых умовах праўда аб злчынствах фашызму служыць сур'ёзнай перасцярогай чалавецтву, а ўвекавечанне памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр войн набывае асаблівае маральнае значэнне. Для беларусаў, якія страцілі ў гады Вялікай Айчыннай вайны кожнага трэцяга, усенародны подзвіг з'яўляецца неад'емнай часткай нацыянальнай ідэі і падмуркам нашай дзяржаўнасці і грамадзянскай згоды».

Невыпадкава ў нашай краіне рэалізоўваецца палітыка, накіраваная на захаванне гістарычнай праўды і памяці аб гераічным мінулым беларускага народа.

Важная роля ў гэтым працэсе адносіцца да дзейнасці ўпраўлення па ўвекавечанні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр войн Узброеных Сіл, 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна, прадстаўнікоў грамадскіх пошукавых аб'яднанняў. У тым ліку дзякуючы і апошнім наша гіста-

ведствам сумесна з органами мясцовай выканаўчай і распарадчай улады будзе праходзіць рэспубліканская патрыятычная пошукавая акцыя «Беларусь памятае: эстафета памяці», дзе ў пэўны прамежак часу паэтапна сумесна з пошукавікамі грамадскіх аб'яднанняў будуць праведзены работы ў месцах бітваў, баёў па ўстанаўленні няўлічаных воінскіх пахаванняў», — удакладніў ён.

Усяго, па словах Сяргея Корнева, у рамках палявых пошукавых работ, якія пройдуць на тэрыторыі ўсіх абласцей, на месцах правядзення баёў запланавана адпрацаваць 99 аб'ектаў, на 24 аб'ектах палявыя пошукавыя работы будуць ажыццяўляцца ў межах расследавання крымінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны

Валерыя Талкачоў раскажаў, што працягваюцца пошукавыя мерапрыемствы і ва ўрочышчы Уручча пад Мінскам. «Мы ўжо працуем там трэці год і пастаянна знаходзім новыя пахаванні мірнага насельніцтва і ваеннапалонных, — адзначаў начальнік упраўлення. — Дзякуючы рабоце пракурораў, 52-га спецыялізаванага пошукавага батальёна Міністэрства абароны быў знойдзены жэтон чырвонаармейца. Мы прызначылі адпаведную экспертызу. Па выніках экспертных даследаванняў быў цалкам ідэнтыфікаваны надпіс медальёна і, адпаведна, усталяваны чырвонаармеец. Такім чынам, з забыцця вернута яшчэ адно імя — героя, чырвонаармейца, які трапіў у палон і быў такім жахлівым, варварскім спосабам знішчаны так, як і іншыя нашы ваеннапалонныя. Работа працяг-

ваяўленні зніклых без вестак і вяртанні іх імён?»

Як раскажаў камандзір пошукавага атрада «Эстафета памяці» (Светлагорскі раён) Раман ЦЯРЭШЧАНКА, за пяць гадоў, колькі існуе атрад, намаганнямі пошукавікаў падняты 851 баец Чырвонай Арміі. «У асноўным, працуем у Светлагорскім і Акцябрскім раёнах, — удакладніў ён. — За гэты час паднялі звыш 20 медальёнаў, ордэны, медалі. Устанавілі 18 імён. Таксама вядзём работу па ўстанаўленні імён, якія дагэтуль не былі ўвекавечаны на тэрыторыі раёна. Такім чынам, працуем па розных кірунках. Праводзім урокі мужнасці ва ўсіх школах раёна, дзе арганізаваны музеі, пакоі баявой славы. Пры Парыцкай сярэдняй школе створаны дзіцяча-маладзёжны пошукавы атрад. Дзецім гэта цікава. Яны ўдзельнічаюць ва ўсіх перапахаваннях».

У пошукавым атрадзе «Эстафета памяці» ўсяго сем чалавек. У кожнага з яго членаў нехта са сваякоў загінуў на фронце. У кіраўніка атрада з Вялікай Айчыннай вайны не вярнуліся два яго дзяды. «Пошукавая работа — наш маральны абавязак перад памяццю сваіх блізкіх, іншых, хто загінуў, змагаючыся за Радзіму. Хто, калі не мы?!» — падкрэсліў Раман Цярэшчанка.

Кіраўнік пошукавай групы «Бацькаўшчына» Аляксандр ДУДАРОНАК раскажаў, што грамадскае аб'яднанне ажыццяўляе пошукавую дзейнасць з лютага 1992 года.

За гэты час зроблена нямаля: падымаюцца астанкі байцоў, усталяваюцца іх імёны. Гэтаму папярэднічае вялікая работа з архіўнымі дакументамі, фотаздымкамі. Напрыклад, дзякуючы нямецкім фатаграфіям пошукавікі з дакладнасцю ўстанаўліваюць месцы пахаванняў байцоў Чырвонай Арміі.

«Мы выкупілі шэраг фотаздымкаў, атрымалі іх копіі, выйшлі на гэтыя месцы, застаецца толькі з пошукавым батальёнам пераканацца, што там ляжаць нашы хлопцы, зафіксаваныя на нямецкіх фотаздымках, — заўважыў Аляксандр Дударонак і агучыў праблему, якая хвалюе пошукавікаў: — На жаль, каштоўныя сёння фотаздымкі ідуць міма тых структур, дзе павінны знаходзіцца — у архівах, музеях, а не ў прыватных калекцыях, недаступных тым, хто зацікаўлены ў захаванні гістарычнай памяці. Дзе ёсць магчымасць, мы выхопліваем гэтыя фотаздымкі. Дзе няма — імкнёмся атрымаць хаця б копію. Гэта таксама нітачка, за якую можна разматаць клубок гісторыі той ці іншай падзеі, звязанай з нашай Беларуссю».

У завяршэнні семінара прадстаўнікі Узброеных Сіл, Генеральнай пракуратуры, Міністэрства юстыцыі, Нацыянальнага архіва і пошукавых грамадскіх аб'яднанняў сталі ўдзельнікамі цырымоніі ўрачыстага старту рэспубліканскай акцыі «Беларусь памятае: эстафета памяці».

Вераніка КАНЮТА.

Фота БелТА

рычная спадчына папаўняецца новымі артэфактамі, пошукавымі знаходкамі, якія з'яўляюцца носьбітамі праўды аб падзеях Вялікай Айчыннай вайны.

Аб маштабах гэтай работы сведчаць наступныя лічбы. У мінулым годзе ў правядзенні палявых пошукавых работ узялі ўдзел 167 пошукавікаў з дзесяці грамадскіх аб'яднанняў, атрадаў, клубаў. Раскопкі праведзены на больш як 60 пошукавых аб'ектах, падняты астанкі 481 ваеннаслужачага Рабоча-сялянскай Чырвонай Арміі, адноўлены звесткі аб 35 з іх.

У плане палявых пошукавых работ — 123 аб'екты

На бягучы пошукавы сезон, які пачаўся 26 сакавіка, — не менш амбіцыйныя задачы. **Начальнік упраўлення па ўвекавечанні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр войн Узброеных Сіл Сяргей КОРНЕЎ** лічыць сімвалічным, што ён праходзіць пад эгідай 80-годдзя вывалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. «Сёлета, улічваючы знакову дату для нашай рэспублікі, ваенным

сумесна з Генеральнай пракуратурай.

Як раскажаў кіраўнік следчай групы Генеральнай пракуратуры па раследаванні крымінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа — **начальнік упраўлення па наглядзе за раследаваннем асабліва важных крымінальных спраў Валерыя ТАЛКАЧОЎ**, Генеральная пракуратура працягвае раследаванне крымінальнай справы па факце генацыду беларускага народа. «Калі казаць пра найбліжэйшыя планы, то органамі пракуратуры плануецца накіраванне шэрагу крымінальных спраў у суд у дачыненні да памагатых нацысцкіх злчынцаў па аналогіі з крымінальнай справай у дачыненні да Катрука, якая сёлета была разгледжана ў Вярхоўным Судзе, быў вынесены абвінавачанні прысуд, — канкрэтызаваў ён. — Таксама працягваецца работа сумесна з Міністэрствам абароны па ўстанаўленні, пошуку новых, раней невядомых месцаў знішчэння і масавага пахавання мірнага насельніцтва, ваеннапалонных. Гэта работа прыносіць свае вынікі. Толькі ў мінулым годзе намі праведзена 40 такіх пошукавых мерапрыемстваў у розных месцах рэспублікі, сёлета плануем прыкладна столькі ж».

ваецца. Думаю, што гэта не апошні салдацкі медальён».

Маральны абавязак

У апошнія гады дзейнасць па ўвекавечанні памяці ў нашай краіне істотна актывізавалася. У сувязі з гэтым становяцца актуальным новыя праблемныя пытанні, якія, па меркаванні Міністэрства абароны, патрабуюць комплекснага вывучэння і ўзгодненых рашэнняў. Адно з іх датычыцца дазволу членам грамадскіх пошукавых аб'яднанняў праводзіць разведку на мясцовасці і самастойна ажыццяўляць палявыя пошукавыя работы. У сувязі з гэтым у дзяржаўных органах ёсць аб'ектыўныя засцярогі. Па-першае, пашырэнне правоў пошукавых грамадскіх аб'яднанняў можа актывізаваць тых, хто новыя магчымасці будзе выкарыстоўваць у карысных мэтах. Па-другое, ажыццяўляць пошукавыя работы без падрыхтаваных ваеннаслужачых яшчэ і небяспечна: месцы баёў дагэтуль захоўваюць зброю і боепрыпасы. Таму ці варта рызыкаваць жыццём і здароўем людзей, якія на добраахвотных пачатках ажыццяўляюць палявыя пошукавыя работы, гэтым самым выконваючы ганаровую місію па